О. О. Ярошинська

Коучінг як метод професійної підготовки майбутнього фахівця соціальної сфери

У контексті модернізації системи професійної підготовки майбутнього фахівця соціальної сфери, зокрема з метою створення нової моделі освітнього середовища їх підготовки, у науковій літературі все частіше обґрунтовується доцільність використання методу коучінгу.

Коучінг у вищій школі, на думку С. Романової, є принципово новим напрямом у педагогічній науці й практиці, в основу якого покладено формулювання і максимально швидке досягнення мети шляхом мобілізації внутрішнього потенціалу, засвоєння провідних стратегій отримання результату, розвитку і вдосконалення необхідних здібностей і навичок [1, с. 83].

Коучінг (від англ. coaching − тренерство, наставництво) − метод консалтингу (консультування) та тренінгу, який сьогодні використовують як інструмент особистісного й професійного розвитку особистості. Коучінг створює умови для формування суб'єкта діяльності, здатного до реалізації своїх можливостей, самостійного прийняття відповідальних рішень у різних життєвих ситуаціях. Однією з суттєвих його відмінностей є те, що коуч (тренер, консультант, викладач, куратор) не дає чітких рекомендацій до дій, а спільно з суб'єктами взаємодії (студентами) шукає шляхи розв'язання проблем.

Метою коучінгу в професійній освіті є розкриття внутрішнього потенціалу особистості студента; розвиток майбутнього фахівця через діалог, що має конструктивний та професійно-орієнтований зміст; досягнення високого рівня відповідальності й усвідомлення всіма учасниками коучінгу [2, с.279].

Технологія коучінгових дій будується на основі конструктивізму, оскільки студент сам «конструює» зміст із власного досвіду, хоча за консультуванням викладача.

Для досягнення поставлених цілей вирішуються такі завдання:

здійснюється діагностика і моніторинг освітнього процесу, що дозволяє враховувати і прогнозувати зміни, які відбуваються в результаті застосування інноваційних програм і технологій; створюються умови, спрямовані на ефективну організацію процесу пошуку студентом шляхів досягнення важливих для нього цілей і вибору оптимального темпу просування; освоюються інноваційні методики й технології [1, с. 84].

На нашу думку, використання методики коучінгу в професійній підготовці майбутніх педагогів забезпечить системний педагогічний супровід студента, спрямований на ефективне досягнення важливих для нього особистісних та професійних цілей у конкретні терміни; створить умови для культурно-виховного та наукового співробітництва, що допоможе досягти значних результатів у різних сферах життєдіяльності; створить безперервний процес розвитку, вдосконалення, розкриття потенціалу майбутнього вчителя початкової школи для досягнення максимального результату та сформує мотивацію до використання технології коучінгу в подальшій педагогічній діяльності з молодшими школярами.

Коучінг як технологія підтримки індивідуального розвитку майбутнього фахівця соціальної сфери може стати основним методом роботи кураторів з метою реалізацію індивідуального маршруту розвитку особистісних якостей майбутніх педагогів. За такої спрямованості основний обов’язок куратора полягає у тому, щоб виявити кращі якості особистості студента. Основний обов’язок студента − взяти на себе відповідальність за вирішення поставленого завдання (удосконалення своїх особистісних якостей) і виконати все, про що він домовився з куратором (коучем). Мотивуючий імпульс, що спонукає суб’єктів працювати в системі «коучінг», – це потреба у змінах.

Педагогічне спілкування у стилі «коучінг» – спланувати дії для знаходження оптимальних шляхів і навчитися діяти інакше в майбутньому. Куратор може сприяти удосконаленню й максимально ефективному використанню особистісних якостей студентів, про які більшість або не здогадується або здогадується, але не використовує як основу для руху вперед.

Стимулюючи студентів до більш глибокого усвідомлення своїх цілей, ресурсів і обмежень, необхідно допомагати студенту визначити напрям розвитку особистості взагалі й професійного розвитку зокрема.

Роботу з особистісними обмеженнями рекомендуємо проводити за такою послідовністю: «Хто я? – Чого я хочу? – Ким я хочу бути? – Яким я хочу бути? – Що мені заважає? – Як це подолати?». Результатом такої роботи є здатність студента самостійно вибудувати позитивний ряд власних переконань: «Хочу! – Можу! – Вірю! – Роблю! – Маю результат!».

Отже, використання методу коучінгу у професійній підготовці майбутнього фахівця соціальної сфери забезпечить реалізацію індивідуального маршруту його розвитку на основі партнерства: розкриття потенціалу − віра у свої можливості − удосконалення якостей − бажаний результат.

Список використаних джерел

i Романова С. М. Коучінг як нова технологія в професійній освіті / С. М. Романова // Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Педагогіка, Психологія. – 2010. – № 3. – С. 83–87.

i Ярошинська О. О. Проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи : монографія / О. О. Ярошинська. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – 456 с.